

**Reglemente med bestämmelser om
ersättning till ställföreträdare i
Marks kommun**

(Arvodesreglemente)

Dokumenttyp Reglemente	Beslutad av Överförmyndarnämnden	Fastställd 2011-12-06 § 161	Granskad
Dokumentansvarig Överförmyndarsekreterare	Gäller för Överförmyndarnämnden	Reviderad 2019-12-11	Giltighetstid Tills vidare

1. Inledande information

Enligt 12 kap 16 § Föräldrabalken (FB) har förordnade förmyndare, gode män och förvaltare rätt till ett skäligt arvode för uppdraget samt ersättning för utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande.

Ett uppdrag som ställföreträdare är till stor del ett ideellt uppdrag. Man kan därför inte förvänta sig att få ett arvode som kan jämföras med marknadsmässig lön och omfatta allt som man utfört för sin huvudman.

Huvudregeln är att arvode och kostnadsersättning ska betalas av huvudmannens medel om inte särskilda skäl föranleder något annat. Förutsättningen är att hans eller hennes beräknade inkomst under det år när uppdraget utförs överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet (pbb) eller om hans eller hennes tillgångar under samma år överstiger 2 gånger pbb enligt socialförsäkringsbalken (2010:110).
Prisbasbeloppet regleras årligen.

Exempel på särskilda skäl kan vara om den enskilde har stora vårdkostnader, dubbla hyreskostnader (t.ex. korttidsboende), eller att tillgångarna består av en fastighet som utgör bostad åt huvudmannen. Överförmyndarnämnden kan då bestämma att kommunen ska stå för arvodet.

Även beslut som är till nackdel för den enskilde kan i undantagsfall fattas. Som exempel anges i förarbetena de fall när kommunen genom att stå för arvodet bidrar till en kapitalbildning hos den enskilde som inte kan komma den enskilde till godo. En sådan situation kan uppkomma då den enskilde avlidit och dödsboets medel understiger gränsvärdena. Överförmyndarnämnden kan då fatta beslut om att dödsboet ska betala arvode och ersättning till ställföreträdaren.

Varje överförmyndare/överförmyndarnämnd beslutar själv vilken nivå arvoden ska ligga på.

Överförmyndaren i Marks kommun baserar sina arvodesregler på Sveriges kommuner och landstings förslag till ersättning (cirkulär 07:74) men har gjort vissa justeringar.

Överförmyndarnämnden kan i enskilda fall göra avvikelser från de fastställda nivåerna om det finns särskilda skäl.

1.1. Arvode till tilltänkt ställföreträdare

Om en tilltänkt ställföreträdare utfört visst arbete men detta inte lett till förordnande, får denne ersättning med 200 (300 kronor) kronor för utfört arbete samt ersättning för eventuella kostnader/utlägg. Kostnaderna ska specificeras.

2. Arvode för gode män och förvaltare enligt 11 kap 4 och 7 §§ föräldrabalken

Arvoden och kostnadsersättningar betalas ut för kalenderår i efterskott 1 gång/år. Alla arvodesdelar över 20 % behandlas separat på nämndens möten. Nedanstående procentsatser avser prisbasbeloppet. (pbb)

Arvodena beräknas enligt följande:

2.1. Uppstartsarvode

För nya uppdrag utgår ett startarvode om 2 % enligt gällande prisbasbelopp. Startarvodet utbetalas vid första ordinarie utbetalning för uppdraget, efter att förteckning och redogörelse lämnats. Startarvodet utbetalas endast en gång och ej vid byte av god man. (vid byte av god man 500 kronor) Uppstartsarvode gäller för vanliga ställföreträdarskap och inte för god man för ensamkommande.

2.2. Arvode - förvalta egendom

Ställföreträdaren ska förvalta huvudmannens tillgångar på bästa sätt för denne såsom att betala räkningar, betala ut fickpengar och göra omplaceringar mm. Tillgångarna ska i skälig omfattning användas för huvudmannens uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. De tillgångar som därutöver finns ska enligt huvudregeln placeras tryggt och ge en skälig avkastning (12 kap 4 § FB).

Kategori 1, 5 % - 10% Lättare uppdrag

Huvudmannen har ett person-/transaktionskonto, ev. också ett sparkonto med ett mindre belopp. Han/hon förvaltar delvis själv sina tillgångar. Om medel lämnats till personal i huvudmannens boende ska ställföreträdaren regelbundet – 1 gång/månad är lämpligt – kontrollera kassaboken som ska föras för varje boende. Ställföreträdaren ansöker om bidrag och insatser.

Kategori 2, 11 % - 15% Normal uppdrag

Huvudmannen bor på gruppboende eller särskilt boende där den dagliga ekonomin sköts av personal. Ställföreträdaren för över en summa till boendet varje månad och betalar de huvudsakliga räkningarna.

Eller

Uppdraget är okomplicerat vad gäller ekonomin. Ställföreträdaren betalar ut fickpengar 1 gång/månad eller mer sällan än 1 gång/månad.

Kategori 3, 16 % - 20% Svårare uppdrag

Ställföreträdaren förvaltar huvudmannens samtliga tillgångar. Det kan komma att krävas en mer aktiv förvaltning av ställföreträdaren såsom omplaceringar och andra löpande åtgärder under året. Förutom vad som angetts under kategori 1 betalar t ex ställföreträdaren ut

fickpengar ett par gånger i månaden och har oftare kontakt med myndigheter (skuldsanering t ex) och banker eller andra finansieringsrörelser.

Kategori 4, 21% - 30 % Komplicerat uppdrag Exceptionella

Förutom under kategori 1–3 upptagna uppgifter ansvarar ställföreträdaren för t ex skötsel av huvudmannens fastighet med därtill hörande förvaltningsuppgifter (inkassering av hyra, betalning av utgifter och förhandlingar mm), övervakning av affärsrörelse, upprättande av en omfattande deklaration och komplicerad årsredovisning till överförmyndarnämnden.

2.3. Arvode - personlig omvårdnad (sörja för person)

Med att sörja för person menas att ställföreträdaren ska **se till att** huvudmannen får den hjälp och det bistånd han/hon behöver och har rätt till. Det är dock inte ställföreträdaren som ska utföra de uppgifter som t ex åligger socialtjänsten. Om ställföreträdaren ändå åtar sig sådana uppgifter kan han/hon inte räkna med att få *arvode* för detta.

Det handlar om att identifiera behov och ansöka om olika insatser, alternativt beställa tjänster – inte utföra dem själv.

I normal uppdraget ingår att ställföreträdaren besöker huvudmannen cirka en gång per månad, har telefonkontakt med huvudmannen och /eller boendepersonal någon gång per vecka och håller sig uppdaterad om huvudmannens personliga situation. *Nedanstående procentsatser avser prisbasbeloppet. (pbb)*

Kategori 1, 5 % - 10% Lättare uppdrag

Några få besök under året, i övrigt telefonkontakt med huvudmannen och/eller personalen.

Kategori 2, 11 % - 15% Normalt uppdrag

1–2 besök/ månad, kontakt per telefon med huvudmannen och/eller boendet för jourhållning om den personliga situationen.

Kategori 3, 16 % - 20% Svårare uppdrag

Kontakt med huvudmannen flera gånger per månad genom personliga besök och flera telefonsamtal varje månad med huvudmannen, anhöriga, boendet, kontaktpersoner, personliga assistenter, andra stödpersoner och myndigheter.

Kategori 4, 21% - 30 % Exceptionella uppdrag

Stora insatser och stort personligt engagemang av ställföreträdaren för att kvalitativt samordna och säkra upp de resurser som krävs för att huvudmannens behov av omsorg ska kunna tillgodoses. Detta sker exempelvis genom flera besök i veckan hos huvudmannen eller andra

kontakter, många och omfattande kontakter med boendet, anhöriga och myndigheter.

2.4. Arvode speciella händelser (Bevaka rätt)

Att bevaka rätt ingår normalt i ställföreträdarens uppdrag att förvalta sin huvudmans egendom och sörja för hans/hennes person. Det kan emellertid uppstå speciella händelser utöver de normalt förekommande, t ex att huvudmannen blir delägare i ett dödsbo eller att dennes fastighet ska säljas. Då det gäller enstaka händelser är det lämpligare att arvoda per tidsåtgång än med stöd av procent av prisbasbeloppet.

Ställföreträdaren ska i dessa fall noggrant beskriva de uppgifter som har utförts och ange tidsåtgången. Datum, tidsåtgång och vidtagna åtgärder särredovisas, lämpligast i separat bilaga.

Vid avveckling av bostad (flytt) kom ihåg att din uppgift som ställföreträdare är att **samordna** – inte faktiskt packa, bära kartonger, flyttstäda och köra flyttbil.

Kategori 1, 200 kr/tim.

T ex lägenhetsavveckling, försäljning av fastighet eller bostadsrätt med hjälp av mäklare, boutredning och arvskifte, kontakter med fordringsägare.

Kategori 2, 300 kr/tim.

T ex skuldsanering, försäljning av fastighet eller bostadsrätt utan mäklare (bör endast ske undantagsvis), mer kvalificerat arbete vid boutredning och arvskifte. Om juridiskt ombud anlitas erhålls arvode enligt kategori 1.

Kategori 3, 400 kr/tim.

Renodlat kvalificerat juridiskt arbete. T ex medverkan vid domstolsförhandlingar, förlikningsavtal och annat renodlat kvalificerat juridiskt arbete.

Arvode enligt rättshjälpstaxan kan medges om uppdraget krävt advokatkompetens.

2.5. Kostnadsersättning

Gode män och förvaltare har rätt till ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Det gäller t ex kortare resor, telefonsamtal, papperskopior, porto m.m.

Bilersättning utbetalas med ersättning per mil enligt inlämnad körjournal. Ersättningen för bil följer skatteverkets nivå för skattefri bilersättning vid utbetalningstillfället. Alternativt kostnad för resa i kollektivtrafik enligt underlag.

Övrig kostnadsersättning utbetalas antingen med ett schablonbelopp om 2 % av prisbasbeloppet eller med ett belopp motsvarande de faktiska kostnaderna. Om ersättning begärs för de faktiska kostnaderna ska underlag redovisas i form av kvitto på utlägg, specifikation över telefonsamtal eller dylikt.

Om ställföreträdaren bor långt från huvudmannen (utanför kommunen) beviljas ersättning för ett begränsat antal resor, oftast högst 1 resa per månad.

3. Arvode för gode män enligt 11 kap 1–3 §§ föräldrabalken

Uppdraget är tillfälligt och avser en speciell situation, t ex bevaka rätt i dödsbo, bevaka barns rätt i förhållande till förälder, bevaka bortavarandes rätt i dödsbo.

Arvode och kostnadsersättning betalas ut för kalenderår i efterskott 1 gång/år eller om uppdraget varar kortare tid, när uppdraget upphör.

Arvodet beräknas enligt samma principer som gäller för uppdraget bevaka rätt för god man och förvaltare enligt 11 kap 4 § föräldrabalken respektive 11 kap 7 § föräldrabalken.

Arvode och ersättning för utgifter som avser någons rätt i oskiftat bo ska betalas med dödsboets medel. När sedan arvskifte upprättats får arvodet och ersättningen avräknas på den enskildes lott.

Gode män och förvaltare har rätt till ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Det gäller t ex kortare resor, telefon, porto m.m.

Bilersättning utbetalas med ersättning per mil enligt inlämnad körjournal.

Övrig kostnadsersättning utbetalas antingen med ett schablonbelopp om 1 % av prisbasbeloppet på årsbasis eller med ett belopp motsvarande de faktiska kostnaderna. Om ersättning begärs för de faktiska kostnaderna ska underlag redovisas i form av kvitto på utlägg, specifikation över trängselavgift och telefonsamtal.

4. Arvode för gode män för ensamkommande barn

En god man för ensamkommande barn ansvarar för barnets personliga förhållanden och sköter dess angelägenheter. Gode mannen har rätt och skyldighet att bestämma i alla frågor som rör barnets angelägenheter, personliga såväl som ekonomiska och rättsliga. Däremot ingår inte att sköta den dagliga omvårdnaden eller tillsynen av barnet. Gode mannen har heller ingen skyldighet att försörja barnet.

En god man är en juridisk företrädare för barnet. Det är inte alltid som den gode mannen ska följa med barnet, för att barnet ska få sällskap till läkare, idrottsevenemang osv. Istället ska gode mannen se till att barnet får en kontaktperson. Däremot har den gode mannen rätt att och bör alltid närvara vid möten med Migrationsverket, skolan, socialtjänsten och polisen.

En god man för ensamkommande barn har rätt till ersättning enligt föräldrabalken. Överförmyndarnämnden beslutar om storleken på arvodet och ersättning för kostnader. Arvodes- och ersättningsnivåerna har varit olika beroende på om det är före eller efter beslut om permanent uppehållstillstånd och i väntan på beslut om särskilt förordnad vårdnadshavare. Arvoden och kostnadsersättningar betalas ut kvartalsvis.

Tveksamheter och överklaganden av arvoderingar tas i nämnden.

4.1. Arvode

För nyinkomna ärenden samt mer komplicerade ärenden arvoderas timarvode.

Arvodet, nedlagd tid: 200 kronor per timma

Restidsersättning: 35 kronor per timma i samband med resor utanför kommungränsen. Till och från Migrationsverket, juridiska biträdet, i samband med åldersbedömningar eller liknande. Mötet måste styrkas genom kallelse eller liknande underlag.

4.2. Schablonarvoden

Arvode till god man för asylsökande före och efter uppehållstillstånd. Schablonbeloppet baserat på ett uppdrag av normalomfattning.
Schablonbelopp

- 3 % av gällande prisbasbelopp (före uppehållstillstånd)
- 2 % av gällande prisbasbelopp (efter uppehållstillstånd)
- 1 % av prisbasbeloppet per månad. Gäller för asylsökande med uppskriven ålder.

4.3 Kostnadsersättning

Bilersättning utbetalas med ersättning per mil enligt inlämnad körjournal. Ersättningen för bil följer skatteverkets nivå för skattefri bilersättning vid utbetalningstillfället. Alternativt kostnad för resa med kollektivtrafik enligt underlag.

Resor ersätts om kallelse till myndigheter bifogas körjournalen.

Om ersättning begärs för de faktiska kostnaderna ska underlag redovisas i form av kvitto på utlägg tex trängselavgift, parkeringsavgift eller liknande. Övriga kostnader beräknas täckas av arvodet.

5. Arvode till särskilt förordnad förmyndare och medförmyndare

Till förälder som på grund av lag är förmyndare utgår ej arvode.

Överförmyndarnämnden kan dock lämna tillstånd till att arvode och kostnadsersättning utgår om särskilda skäl föreligger. Särskilda skäl kan vara att den omyndiges förmögenhet är betydande, varför en väsentlig del av föräldrarnas tid tagits i anspråk.

En förordnad förmyndare eller medförmyndare ska förvalta omyndigas tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna. Det betyder att en förmyndare inte företräder den omyndige i personliga angelägenheter utan endast i ekonomiska, och bevakar den omyndiges rätt i frågor som hör ihop med tillgångarna. Det innebär att förvalta barnets egendom och inkomster, ansöka om ekonomiska bidrag såsom t ex försörjningsstöd, barnpension eller studiemedel, öppna bankkonton, bevaka barnets rätt mot myndigheter och andra.

Arvoden och kostnadsersättningar betalas ut för kalenderår i efterskott 1 gång/år.

- Enklare förvaltning 5 % av prisbasbeloppet.
- Arvode särskilda skäl 10 % av prisbasbeloppet.

Bilersättning utbetalas med ersättning per mil enligt inlämnad körjournal.

Övrig kostnadsersättning utbetalas antingen med ett schablonbelopp om 1 % av prisbasbeloppet eller med ett belopp motsvarande de faktiska kostnaderna. Om ersättning begärs för de faktiska kostnaderna ska underlag redovisas i form av kvitto på utlägg, specifikation över telefonsamtal eller dylikt.

6. Särskilt förordnad vårdnadshavare

Den eller de personer som förordnats särskilt av tingsrätten till vårdnadshavare blir med automatik även förmyndare för den omyndige om inget annat sägs. Detta innebär att reglerna om arvode till särskilt förordnad förmyndare ska gälla även särskilt förordnad vårdnadshavare i den delen som rör förmynderskapet.

7. Nedsättning av arvode

Överförmyndarnämnden kan besluta om lägre arvode än vad som i övrigt stadgats i detta reglemente, om det krävs för att arvodet ska vara skäligt.

Nedan följer grunderna för nedsättning av arvoden.

- Grundläggande uppgifter i uppdraget har inte fullgjorts.
- Brister i hur ställföreträdaren har bevakat huvudmannens/underåriges rätt, förvaltat egendom eller sört för person.
- Brister i redovisningen, ohörsamhet mot lagstiftningen eller nämndens generella råd.
- Uppdragets omfattning har varit mindre än själva förordnandet, till exempel om;
  - o huvudmannen/underåriga själv tagit hand om sina angelägenheter,
  - o besöken hos huvudmannen/underåriga har varit få,
  - o uppdraget på grund av åldersuppskrivning inte längre är av samma omfattning.